

LOF VAN DE „LA”

tijdgeest dat de belangstelling voor de werken van het verleden veel grooter is dan voor actueelen arbeid, vooral als men bedenkt dat vele buitenlanders die Genève bezochten op verre na geen kenners waren — de gesprekken die men kon opvangen, voor Velasquez, El Greco, Goya en tutti quanti, bewezen zulks op doorslaande wijze — terwijl Zürich iets bracht waar een ieder zijn gading kon vinden. Die cultus voor het verleden, welke het Westen bezielt, terwijl al wat nieuw is met onverschilligheid bejegend wordt, is voorzeker een teeken van ouderdom. In vervlogen tijden was de westerling minder conservatief!

Het gemis van belangstelling vanwege de buitenlandsche critici kan door een vooroordeel verklaard worden. Een ernstig criticus — zoo heet het — kan zich niet bezighouden met dergelijke manifestaties, door hem beschouwd als minderwaardig omdat ze niet behooren tot het gesloten domein der fraaie kunsten, het eenige dat hij betreden kan „sans déchoir”, in alle waardigheid. Over groote tentoonstellingen (jaarmarkten, zullen en sourdine de puristen zeggen) schrijven alleen de journalisten belast met het relaas der inhuldigingsplechtigheden. Deze heeren geven steeds uiting aan hun gestereotypeerde gevoelens van bewondering, overtuigd als ze zijn dat het geringste voorbehoud noodlottige gevolgen voor de exploitatie zou beduiden.... Alle groote tentoonstellingen verdienen gewis geen belangrijk commentaar, doch als dit commentaar ten volle gewettigd is, mag het dubbel betreurd worden dat het achterwege blijft terwille van een vooroordeel. Over dit vooroordeel valt heel wat te zeggen. In menig land is de rechtmatige belangstelling voor de vrije kunsten ontaard in een laakbaar exclusivisme, met als gevolg dat de toegepaste kunsten, zoo niet volledig genegeerd, dan toch erg geminimaliseerd worden. Dat een æsthetische waarde kan gegeven worden aan zuiver technische constructies wil er bij velen niet in. Dat schoonheid kan bereikt worden zonder dat naar schoonheid werd gezocht, zooals in sommige creaties van den ingenieur, komt voor als een ketterij aan degenen die de kunst opsluiten en haar uit het dagelijksch leven weren.

Om de eventueele beschuldiging van overdrijving te ontzenuwen, zal het volstaan te verwijzen naar de enkele artikels die door critici aan de „Landesausstellung” gewijd werden: deze opstellen handelen bijna uitsluitend over schilder- en beeldhouwkunst. De inrichters worden algemeen geloofd omdat ze, in zulke ruime mate, beroep deden op de kunstenaars van hun land, die, op hun beurt, een pluimpje krijgen voor het gepresterde werk.... Hiertegenover kan aangevoerd worden dat een manifestatie als de „LA” nog wat anders te beduiden heeft, ook van uit een æsthetisch standpunt. Het hoofdaccent leggen op hetgeen schilders en beeldhouwers hebben bijgebracht tot het welslagen van het ensemble is de zaak geheel verkeerd begrijpen. Het volstaat niet